

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΙΔΡΥΜΑ
ΙΚΑ
 ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
 ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ
 ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΣΦ. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ
 ΤΜΗΜΑ ΚΥΡΙΑΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Ταχ. Δ/ση: Αγ. Κων/νου 8 (10241)
 Πληροφορίες: Π. Δάβου
 Αριθ. Τηλεφώνου: 2105215189
 FAX: 2105230046
 e-mail : diefpar@ika.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 3/ 10 /2011

Αριθ. Πρωτ. **ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ**
 Σ40/152 **ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ**
ΑΡ:73

ΠΡΟΣ

Τους Αποδέκτες του Πίνακα Α΄

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
 Δ/ΝΣΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ
 ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ
 Παπαδιαμαντοπούλου 87
 11527 ΑΘΗΝΑ
2. Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.
 Δ/ΝΣΗ Α΄ ΣΥΝΤ/ΣΗΣ & ΡΟΗΣ
 ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
 ΤΜΗΜΑ Β΄
 Λαγουμιτζή 40 & Λ. Συγγρού
 11745 ΑΘΗΝΑ
3. Ο.Π.Σ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ
 Επιχειρησιακή Ομάδα Υποέργου
 Παροχών Συντάξεων
 Πατησίων 12 ΑΘΗΝΑ
4. Από ένα αντίτυπο σε κάθε
 Υπάλληλο των Τμημάτων
 Απονομών Συντάξεων.

ΘΕΜΑ: Κοινοποίηση των διατάξεων της παρ. 5 του άρθ. 40 του ν. 3996/2011, σχετικά με το όριο ηλικίας που απαιτείται σε περίπτωση χορήγησης πλήρους ή μειωμένης σύνταξης σε γυναίκες με 4.500 ημέρες ασφάλισης.

ΣΧΕΤ: Η εγκύκλιος 57/2010 και το Σ40/21/17.2.2011 Γενικό Έγγραφο

Με τα ως άνω σχετικά σας κοινοποιήσαμε τις διατάξεις του άρθ. 10 του ν. 3863/2010 για τις αυξημένες χρονικές και ηλικιακές προϋποθέσεις που ισχύουν από 1/1/2011 και ειδικότερα για τις γυναίκες ασφαλισμένες που ζητούσαν πλήρη ή μειωμένη σύνταξη με 4.500 ημέρες ασφάλισης και σας διευκρινίσαμε ότι στην περίπτωση που μέχρι 31/12/2010 είχαν πραγματοποιηθεί στην πραγματική ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ οι απαιτούμενες για θεμελίωση δικαιώματος 4.500 ημέρες ασφάλισης και

μέχρι την ίδια ημερομηνία είχε συμπληρωθεί και το 55^ο έτος της ηλικίας, το όριο ηλικίας της πλήρους συνταξιοδότησης εξακολουθεί να παραμένει το 60ό .

Επίσης και στην περίπτωση χορήγησης μειωμένης σύνταξης, ο υπολογισμός του ποσοστού μείωσης θα γινόταν με βάση τους μήνες που υπολείπονται από το ανωτέρω ηλικιακό όριο των 60 ετών.

Για τις υπόλοιπες περιπτώσεις , δηλαδή για τις γυναίκες που συμπληρώνουν το 55^ο έτος της ηλικίας τους μετά την 1/1/2011 αλλά είχαν ήδη συμπληρώσει τις 4.500 ημέρες μέχρι 31/12/2010, θα σας ενημερώναμε με σχετικό έγγραφο μετά την απάντηση του Υπουργείου Εργασίας σε σχετικό ερώτημα της Υπηρεσίας μας.

Όσο εκκρεμούσε η απάντηση του Υπουργείου, δημοσιεύθηκε ο **ν. 3996/2011, με το άρθρο 40 παρ. 4 του οποίου ρυθμίστηκε νομοθετικά το θέμα της συνταξιοδότησης των γυναικών που συμπληρώνουν το 55^ο έτος της ηλικίας τους μετά την 1/1/2011 αλλά ήδη είχαν συμπληρώσει τις απαιτούμενες 4.500 ημέρες ασφάλισης μέχρι 31/12/2010** και για τις οποίες ορίστηκε ότι ανεξαρτήτως εάν ο εν λόγω απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης συμπληρώνεται μέχρι ή μετά την **31.12.2010, ακολουθούνται** σε κάθε περίπτωση λήψης μειωμένης ή πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος **τα αυξημένα όρια ηλικίας που προβλέπονται στις ανωτέρω παραγράφους 11 και 13 του άρθρου 10 του νόμου 3863/2010.**

Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση των ασφαλισμένων των ανωτέρω παραγράφων, οι οποίες μέχρι και 31.12.2010 έχουν θεμελιώσει δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, για τις οποίες, προκειμένου για τη λήψη είτε μειωμένης είτε πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, απαιτούνται τα ισχύοντα μέχρι και 31.12.2010 όρια ηλικίας.»

Μετά τα παραπάνω, **τροποποιούμε τις οδηγίες** που σας είχαμε δώσει με το με αρ. πρωτ. Σ40/ 21/17.2.2011 έγγραφο, **μόνο ως προς το σκέλος που αφορούσε το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης για πλήρη ή μειωμένη σύνταξη** και σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ 55^{ΟΥ} ΕΤΟΥΣ ΜΕΧΡΙ 31/12/2010.

Οι ασφαλισμένες που μέχρι 31/12/2010 είχαν συμπληρώσει προϋποθέσεις χορήγησης μειωμένης σύνταξης, δηλαδή:

α) είχαν συμπληρώσει το **55^ο** έτος της ηλικίας τους (ημερομηνία γέννησης μέχρι 31.12.1955),

β) είχαν πραγματοποιήσει **4.500** ημέρες ασφάλισης , από τις οποίες τουλάχιστον **100 κάθε έτος** , τα τελευταία πέντε έτη πριν από το έτος 2010 ή συμπεριλαμβανομένου και του 2010, ή πριν από τη συμπλήρωση του 55^{ου} έτους της ηλικίας (εφόσον αυτό το έτος προηγείται του 2010),

εξακολουθούν να έχουν δικαίωμα συνταξιοδότησης

α) για πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας, όποτε και αν γίνει αυτό ή

β) για μειωμένη από το 55^ο μέχρι το 60ό έτος.

Ειδικά για την περίπτωση όπου, προκειμένου για τη θεμελίωση του δικαιώματος σε μειωμένη σύνταξη, οι 100 ημέρες κάθε έτος αναζητούνται τα πέντε έτη τα αμέσως προηγούμενα του έτους συμπλήρωσης του 55^{ου} έτους και επειδή στην περίπτωση αυτή ενδεχομένως θα χορηγηθεί σύνταξη με μεγαλύτερο ποσοστό μείωσης, πριν από την έκδοση της συνταξιοδοτικής απόφασης θα πρέπει να ενημερώνεται η ασφαλισμένη για το ποσοστό μείωσης.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ 55^{ΟΥ} ΕΤΟΥΣ ΑΠΟ 1/1/2011 ΚΑΙ ΜΕΤΑ.

Εάν το 55^ο έτος της ηλικίας συμπληρώνεται από την 1.1.2011 και μετά - ανεξάρτητα αν οι 4.500 ημέρες ασφάλισης έχουν συμπληρωθεί μέχρι το τέλος του 2010 ή από την 1.1.2011 και μετά - η ασφαλισμένη θα δικαιωθεί μειωμένης σύνταξης με το αυξημένο όριο ηλικίας που ορίζεται από τη διάταξη της παραγράφου 13 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, δηλαδή με τη συμπλήρωση του 56^{ου} εφόσον το 55^ο έτος συμπληρωθεί μέσα στο 2011, του 57^{ου} εφόσον το 55^ο έτος συμπληρωθεί μέσα στο 2012 και ούτω καθ' εξής.

Το ποσοστό μείωσης αντιστοιχεί στους μήνες που υπολείπονται μέχρι τη συμπλήρωση της ηλικίας που καθορίζεται ως όριο για τη λήψη πλήρους σύνταξης για κάθε έτος, όσον αφορά το μεταβατικό διάστημα από το 2011 μέχρι και το 2014.

Επομένως, εφόσον για το έτος 2012 καθορίζεται ως όριο πλήρους συνταξιοδότησης το 62^ο έτος της ηλικίας, η ασφαλισμένη που θα συμπληρώσει το 55^ο έτος το 2012, θα δικαιωθεί μειωμένης σύνταξης με τη συμπλήρωση του 57^{ου} έτους με ποσοστό μείωσης τόσα διακοσιοστά όσα οι μήνες που υπολείπονται μέχρι τη συμπλήρωση του 62^{ου} έτους της ηλικίας της.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ 60^{ΟΥ} ΕΤΟΥΣ ΑΠΟ 1/1/2011 ΚΑΙ ΜΕΤΑ.

Ανάλογα ρυθμίζεται και το θέμα της πλήρους συνταξιοδότησης, εφόσον το 60^ο έτος της ηλικίας συμπληρώνεται από την 1.1.2011 και μετά, ανεξάρτητα αν οι 4.500 ημέρες ασφάλισης έχουν συμπληρωθεί μέχρι το τέλος του 2010 ή από την 1.1.2011 και μετά.

Έτσι, **ασφαλισμένη που δεν είχε θεμελιωμένο δικαίωμα σε μειωμένη σύνταξη την 31.12.2010 και συμπληρώνει το 60^ο έτος της ηλικίας της από την 1.1.2011 και μετά, δικαιούται πλήρη σύνταξη λόγω γήρατος με το αυξημένο όριο ηλικίας που ορίζει η διάταξη του άρθρου 11 του ν. 3863/2010**, δηλαδή το 61^ο εφόσον το 60^ο έτος συμπληρώνεται το 2011, το 62^ο εφόσον το 60^ο συμπληρώνεται μέσα στο 2012 και ούτω καθ' εξής.

Ευνόητο είναι ότι, εφόσον το 60^ο έτος της ηλικίας συμπληρώνεται το 2011 αλλά οι 4.500 ημέρες ασφάλισης το 2012, ως όριο ηλικίας χορήγησης πλήρους σύνταξης καθορίζεται το 62^ο.

Επιστούμε την προσοχή στις περιπτώσεις στις οποίες ασφαλισμένη συμπληρώνει το 55^ο έτος της ηλικίας της το 2012 (έτος γέννησης 1957) και δε ζητά να λάβει μειωμένη σύνταξη, αλλά επιθυμεί να λάβει πλήρη σύνταξη, οπότε θα έχει το σχετικό δικαίωμα με τη συμπλήρωση του 65^{ου} έτους, δηλαδή του ορίου ηλικίας που ισχύει κατά το έτος 2017, (έτος συμπλήρωσης του 60^{ου} έτους της ηλικίας της).

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

1. Σύμφωνα με τις οδηγίες που σας είχαν δοθεί, γυναίκες που την 31/12/2010 είχαν 4.500 ημέρες ασφάλισης και είχαν συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας, είχαν δικαίωμα να λάβουν πλήρη σύνταξη με τη συμπλήρωση του 60^{ου} έτους χωρίς να εξετάζουμε εάν υπήρχαν οι 100 ημέρες κατ' έτος την τελευταία 5ετία πριν από την 31/12/2010.

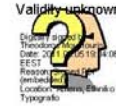
Επομένως, για λόγους χρηστής διοίκησης και μη διατάραξης της σχέσης εμπιστοσύνης που πρέπει να υφίσταται μεταξύ διοικούμενου και Διοίκησης, αιτήσεις για συνταξιοδότηση που υποβλήθηκαν μέχρι και 4/8/2011 θα κριθούν σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Γενικό Έγγραφο με αρ. Σ40/21/17.2.2011.

2. Αιτήσεις που υποβλήθηκαν από την 5/8/2011 και μετά , θα κριθούν σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο παρόν έγγραφο.

Συν/κά: 4 σελίδες Φ.Ε.Κ.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΑΒΕΛΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

3529

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 170

5 Αυγούστου 2011

ΝΟΜΟΣ ΥΠ ΑΡΙΘ. 3996

Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΜΕΡΟΣ Α΄
ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ Σ.ΕΠ.Ε.**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΣΥΣΤΑΣΗ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ**

Άρθρο 1

Σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.)

Συνιστάται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), το οποίο υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Συνιστάται επίσης μία θέση μετακλητού Ειδικού Γραμματέα, ο οποίος προϊστάται του Σώματος αυτού (άρθρο 53 του π.δ. 63/2005, Α΄98).

Άρθρο 2

Έργο και αρμοδιότητες - Ελεγκτική και υποστηρικτική δράση

1. Έργο του Σ.ΕΠ.Ε. είναι η επίβλεψη και ο έλεγχος της εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, η έρευνα της ασφαλιστικής κάλυψης και παράνομης απασχόλησης των εργαζομένων, η συμφιλίωση και επίλυση των εργατικών διαφορών, καθώς και η παροχή πληροφοριών σε εργαζόμενους και εργοδότες σχετικά με τα πλέον αποτελεσματικά μέσα για την τήρηση των κείμενων διατάξεων.

2. Για την εκτέλεση του έργου του, το Σ.ΕΠ.Ε. έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α. Επιθεωρεί και ελέγχει τους χώρους εργασίας με κάθε πρόσφορο μέσο, προβαίνει σε κάθε είδους αναγκαία εξέταση και έλεγχο σε όλες τις επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα και γενικότερα σε κάθε ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο εργασίας ή εκμετάλλευσης ή χώρο όπου

πιθανολογείται ότι απασχολούνται εργαζόμενοι, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζεται διαφορετικά από ειδικές διατάξεις, όπως της παραγράφου 5 του άρθρου 2 και της παραγράφου 4 του άρθρου 69 του ν. 3850/2010 (Α΄84), και επιβλέπει την τήρηση και εφαρμογή:

αα) των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας της σχετικής ιδίως με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας, τα χρονικά όρια εργασίας, την αμοιβή ή άλλες παροχές, την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, τους ειδικούς όρους και συνθήκες εργασίας των ευπαθών ομάδων εργαζομένων (όπως ανήλικοι, νέοι, γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης ή λοχείας, άτομα με αναπηρία), καθώς και ειδικών κατηγοριών εργαζομένων,

ββ) των όρων κάθε είδους συλλογικών συμβάσεων εργασίας,

γγ) των διατάξεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας της σχετικής με την ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων, την αδήλωτη εργασία και την παράνομη απασχόληση, δδ) των διατάξεων σχετικά με τη νομιμότητα της απασχόλησης των εργαζομένων υπηκόων τρίτων χωρών και

εε) της νομοθεσίας για την προώθηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας.

β. Ερευνά, ανακαλύπτει, εντοπίζει και διώκει, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, παράλληλα και ανεξάρτητα από άλλες Αρχές και Οργανισμούς, τους παραβάτες των υποπεριπτώσεων αα έως εε της περίπτωσης α΄.

γ. Καταγράφει, αξιολογεί και αναφέρει προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης τις ελλείψεις ή τις παραλείψεις που δεν καλύπτονται από την ισχύουσα εργατική νομοθεσία, καθώς και τα προβλήματα που δημιουργούνται κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας και ενημερώνει σχετικά τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

δ. Ερευνά οποιαδήποτε ώρα κατά τη διάρκεια της ημέρας ή της νύχτας τους χώρους εργασίας, όταν κρίνει αναγκαίο, χωρίς προειδοποίηση προς τον εργοδότη, και έχει ελεύθερη πρόσβαση σε οποιοδήποτε από τα βιβλία, μητρώα, έγγραφα, αρχεία και κάθε άλλου είδους στοιχείο που τηρούνται από την επιχείρηση, λαμβάνει αντίγραφα, καθώς και έχει πρόσβαση στη δομή της παραγωγικής διαδικασίας. Προβαίνει σε δειγματοληψίες και αναλύσεις δειγμάτων από τους χώρους εργασίας,

τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1483/1984 (Α' 153), όπως ισχύουν.

Αν συντρέχει ασφάλιση σε περισσότερους του ενός φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης ή το Δημόσιο, το δικαίωμα αναγνώρισης του ανωτέρω χρόνου ασκείται σε έναν μόνο φορέα κύριας και σε έναν φορέα επικουρικής ασφάλισης, κατ' επιλογή.

Ο εν λόγω αναγνωριζόμενος χρόνος δεν συνυπολογίζεται για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης για τη συνταξιοδότηση των μητέρων ανήλικων ή ανίκανων για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιών και χήρων πατέρων ανήλικων ή ανάπηρων παιδιών, των κατά περίπτωση απαιτούμενων ημερών ασφάλισης στα βάρεα και ανθυγιεινά επαγγέλματα, του προβλεπόμενου από καταστατικές διατάξεις χρόνου για συνταξιοδότηση σε περίπτωση απόλυσης, καθώς και για τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης ή προσαύξησης της σύνταξης με τις ειδικές διατάξεις του ν. 3717/2008 (Α' 239), του άρθρου 74 του ν. 3371/2005 (Α' 178) και του άρθρου 34 του ν. 3762/2009 (Α' 75).

Η αναγνώριση του ανωτέρω πλασματικού χρόνου γίνεται κατόπιν αίτησης των ενδιαφερομένων και την καταβολή, για κάθε μήνα, ποσού εξαγοράς υπολογιζόμενου με ποσοστό 20% για τους φορείς κύριας ασφάλισης και 6% για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, επί του 25πλάσιου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης. Οι ασφαλιστικές εισφορές για την αναγνώριση αυτή καταβάλλονται είτε εφάπαξ, εντός τριμήνου από την κοινοποίηση της απόφασης, οπότε παρέχεται έκπτωση 15%, είτε σε μηνιαίες δόσεις, ο αριθμός των οποίων είναι ίσος με τους αναγνωριζόμενους μήνες. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα από την κοινοποίηση της απόφασης. Καθυστερήσει καταβολής δόσης συνεπάγεται επιβάρυνσή της με τα εκάστοτε προβλεπόμενα πρόσθετα τέλη. Σε περίπτωση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξησης του ποσού της σύνταξης, πριν το χρόνο εξόφλησης της εισφοράς εξαγοράς, παρακρατείται κάθε μήνα από τη σύνταξη και μέχρι την εξόφληση, ποσό ίσο με το 1/4 του ποσού της σύνταξης. Η σύνταξη καταβάλλεται από την ημερομηνία που ορίζουν οι καταστατικές διατάξεις του ασφαλιστικού φορέα, αν το οφειλόμενο ποσό από οποιαδήποτε αιτία δεν υπερβαίνει το ποσό που ορίζεται στο άρθρο 61 του ν. 3863/2010, όπως ισχύει.»

2. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι και 31.12.2010, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 141, του ν. 3655/2008, όπως ίσχυαν μέχρι την αντικατάστασή τους από το άρθρο αυτό.

Άρθρο 40

Αναγνώριση χρόνων ασφάλισης

Το άρθρο 40 του ν. 2084/1992, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ως χρόνος ασφάλισης στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης λογίζεται, πλην του χρόνου πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης: α) ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας, β) ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών, γ) ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και μέχρι 300 ημέρες, καθώς και ο χρόνος επιδότησης λόγω τακτικής ανεργίας και μέχρι 300 ημέρες, δ) ο χρόνος εκπαιδευτι-

κής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι δύο έτη, ε) ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης μεταδευτεροβάθμιου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ή διπλώματος Σχολής Ξεναγών, καθώς και ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση πτυχίου, μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας, σε μέσες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές ή σε μονάδες της δευτεροβάθμιας σχολικής επαγγελματικής εκπαίδευσης από την έναρξη ισχύος του ν. 576/1977 (Α' 102) και μετά ή στο Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο, ο οποίος είναι ίσος με τον κατά το χρόνο αποφοίτησης επίσημο χρόνο σπουδών της οικείας σχολής, στ) ο χρόνος για τον οποίο δεν έχει χωρήσει ασφάλιση σε φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, μετά την υπαγωγή, για πρώτη φορά, στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα κύριας ή επικουρικής ασφάλισης ή το Δημόσιο και ο οποίος δεν μπορεί να είναι λιγότερος από έναν πλήρη ημερολογιακό μήνα σε κάθε περίπτωση κενού ασφάλισης μεταξύ περιόδων ασφάλισης, ζ) ο προβλεπόμενος από την Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. χρόνος απουσίας από την εργασία λόγω κήσης και λοχείας, η) ο χρόνος απεργίας, θ) ο πλασματικός χρόνος της παρ. 1 του άρθρου 141 του ν. 3655/2008 (Α' 58), που αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, όπως ισχύουν, ι) ο χρόνος μαθητείας, όπως ορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις και μέχρι δύο έτη, ια) ο χρόνος προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης που εκτίθηκε μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2510/1997 (Α' 136) για το στρατιωτικό αδίκημα της ανυπακοής ή της ανυποταξίας του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, στο οποίο υπέπεσαν στρατεύσιμοι που αρνήθηκαν την εκπλήρωση της στρατιωτικής υπηρεσίας επικαλούμενοι τις θρησκευτικές ή ιδεολογικές τους πεποιθήσεις, ιβ) ο χρόνος που μεσολαβεί από την απόκτηση του πτυχίου μέχρι και την απόκτηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος στους ασφαλισμένους στον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, την Ειδική Προσαύξηση και τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ).

2. Η αναγνώριση και εξαγορά του χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1358/1983 (Α' 60), όπως ισχύουν κάθε φορά. Στις περιπτώσεις που θεμελιώνεται συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2011 μέχρι 31.12.2014, με βάση τις ισχύουσες διατάξεις, το ποσό για την εξαγορά του χρόνου της στρατιωτικής θητείας στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης μειώνεται κατά 30%. Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2015 και εφεξής, το ανωτέρω ποσό μειώνεται κατά 50%. Σε κάθε περίπτωση το καταβλητέο ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο αυτού που προκύπτει με βάση υπολογισμού ανά μήνα αναγνώρισης, το 25πλάσιο του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη.

Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών αναγνωρίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 1483/1984 (Α' 153), τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και εξαγοράζεται βάσει του ποσοστού εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη, που ισχύει σε κάθε φορέα επί του 25πλάσιου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, που ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης.

Οι χρόνοι των περιπτώσεων γ' και ζ' της παραγράφου 1 συνηπολογίζονται μόνο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και όχι για τον προσδιορισμό του δικαιούμενου ποσού σύνταξης.

Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας και ο χρόνος απεργίας αναγνωρίζονται με αίτηση του ενδιαφερομένου, τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και εξαγοράζονται βάσει του ποσοστού εισφοράς εργοδότη και ασφαλισμένου του οικείου φορέα και των αποδοχών του ασφαλισμένου κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης ή των αποδοχών του τελευταίου μήνα πλήρους απασχόλησης, μη δυναμένων τούτων να υπολειπώνται του 25πλάσιου του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, που ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αναγνώρισης, το ποσό δε της εξαγοράς βαρύνει τον ασφαλισμένο. Η αίτηση υποβάλλεται στον ασφαλιστικό οργανισμό που υπαγόταν ο ασφαλισμένος κατά το χρόνο χορήγησης της εκπαιδευτικής άδειας ή της απεργίας και συνοδεύεται από βεβαίωση του εργοδότη, από την οποία να προκύπτει ο λόγος χορήγησης και η διάρκεια της άδειας ή της απεργίας.

Ο χρόνος φοίτησης σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές, ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης μεταδευτεροβάθμιας Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ή διπλώματος Σχολής Ξεναγών, καθώς και ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση πτυχίου, μετά την συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας, σε μέσες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές ή σε μονάδες της δευτεροβάθμιας τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης από την έναρξη ισχύος του ν. 576/1977 και μετά ή στο Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο, ο χρόνος μαθητείας, καθώς και ο χρόνος για τον οποίο δεν έχει χωρήσει ασφάλιση σε φορείς κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, μετά την υπαγωγή, για πρώτη φορά, στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα ή του Δημοσίου, αναγνωρίζονται, μετά από αίτηση του ασφαλισμένου, για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος και την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης με την καταβολή, για κάθε μήνα, ποσού εξαγοράς υπολογιζόμενου με ποσοστό 20% για τους φορείς κύριας ασφάλισης και 6% για τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, επί του 25πλάσιου του ΗΑΕ, όπως ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

Ο χρόνος της προσωρινής κράτησης ή φυλάκισης που εκτίθηκε μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 2510/1997 για το στρατιωτικό αδίκημα της ανυπακοής ή της ανυποταξίας του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα αναγνωρίζεται και εξαγοράζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 1 και των παραγράφων 1 - 4 του άρθρου 2 του ν. 1358/1983, όπως ισχύει, χωρίς τις μειώσεις που προβλέπονται από την παρούσα παράγραφο για την αναγνώριση στρατιωτικής υπηρεσίας για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα από την 1.1.2011 και εφεξής.

3. Οι χρόνοι της παραγράφου 1 αναγνωρίζονται και στην Ειδική Προσαύξηση του Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ) με την καταβολή ποσού εξαγοράς υπολογιζόμενου με το εκάστοτε ισχύον ασφάλιστρο άνω πενταετίας για την Ειδική Προσαύξηση επί του 25πλάσιου του ΗΑΕ, όπως ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

Οι ασφαλισμένοι του Τομέα Σύνταξης και Ασφάλισης Υγειονομικών του ΕΤΑΑ που έχουν υπαχθεί και στην

κατηγορία Μονοσυνταξιούχων, εφόσον αναγνωρίσουν χρόνους ασφάλισης της παραγράφου αυτής, υποχρεούνται να αναγνωρίσουν το αντίστοιχο διάστημα και στην κατηγορία Μονοσυνταξιούχων, με καταβολή της ισχύουσας κάθε φορά εισφοράς.

Για την αναγνώριση του χρόνου που μεσολαβεί από την απόκτηση του πτυχίου μέχρι και την απόκτηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος στον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, την Ειδική Προσαύξηση και τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ) καταβάλλεται μηνιαία εισφορά σε ποσοστό 20% για τον Τομέα Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων στο εκάστοτε ισχύον ασφάλιστρο άνω δετίας για την Ειδική Προσαύξηση και σε ποσοστό 6% για τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ), επί του 25πλάσιου του ΗΑΕ, όπως ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

4. Οι ασφαλιστικές εισφορές για τις αναγνωρίσεις των προηγούμενων παραγράφων καταβάλλονται είτε εφάπαξ, εντός τριμήνου από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης αναγνώρισης, οπότε παρέχεται έκπτωση 15%, είτε σε μηνιαίες δόσεις, ο αριθμός των οποίων ισούται με τους αναγνωριζόμενους μήνες. Η πρώτη δόση καταβάλλεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα της κοινοποίησης της απόφασης. Καθυστέρηση καταβολής δόσης συνεπάγεται επιβάρυνσή της με τα εκάστοτε προβλεπόμενα πρόσθετα τέλη.

Σε περίπτωση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος ή προσαύξησης του ποσού της σύνταξης πριν από το χρόνο εξόφλησης της εισφοράς εξαγοράς, παρακρατείται κάθε μήνα από τη σύνταξη και μέχρι την εξόφληση ποσό ίσο με το 1/4 του ποσού της σύνταξης. Η σύνταξη καταβάλλεται από την ημερομηνία που ορίζουν οι καταστατικές διατάξεις του ασφαλιστικού φορέα, αν το οφειλόμενο ποσό από οποιαδήποτε αιτία δεν υπερβαίνει το ποσό που ορίζεται στο άρθρο 61 του ν. 3863/2010, όπως ισχύει.

Ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη αναπηρίας συνηπολογίζεται για τη συμπλήρωση των ελάχιστων προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος.

5. Όσοι συμπληρώνουν τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος με προϋποθέσεις που ισχύουν μέχρι και 31.12.2010, ακόμα και με προσμέτρηση χρόνων που προβλέπονται στο άρθρο 40 του ν. 2084/1992, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, καθώς και με την προσμέτρηση του πλασματικού χρόνου της παρ. 1 του άρθρου 141 του ν. 3655/2008, και εφόσον η σχετική αίτηση αναγνώρισης υποβληθεί μέχρι και 31.12.2013, ακολουθούν τις κατά περίπτωση απαιτούμενες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, που ίσχυαν μέχρι και 31.12.2010.

Ειδικά για τις ασφαλισμένες των παραγράφων 11 και 13 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, οι οποίες συνταξιοδοτούνται με 4.500 ημέρες ασφάλισης, ανεξαρτήτως του εάν ο εν λόγω απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης συμπληρώνεται μέχρι ή μετά την 31.12.2010 ακολουθούνται σε κάθε περίπτωση λήψης μειωμένης ή πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος τα όρια ηλικίας που προβλέ-

πονται στις ανωτέρω παραγράφους 11 και 13 του άρθρου 10 του ίδιου νόμου. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση των ασφαλισμένων των ανωτέρω παραγράφων, οι οποίες μέχρι και 31.12.2010 έχουν θεμελιώσει δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, για τις οποίες, προκειμένου για τη λήψη είτε μειωμένης είτε πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, απαιτούνται τα ισχύοντα μέχρι και 31.12.2010 όρια ηλικίας.

Επίσης, ειδικά για τους ασφαλισμένους στα πρώην ειδικά ταμεία κύριας ασφάλισης μισθωτών, στους τομείς σύνταξης και ασφάλισης του κλάδου κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΠ - ΜΜΕ και εκείνους της παρ. 15Β του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 και με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, οι ισχύουσες μέχρι 31.12.2010 προϋποθέσεις πλήρους σύνταξης εφαρμόζονται εφόσον πληρούνται η συμπλήρωση του απαιτούμενου χρόνου ασφάλισης και του ορίου ηλικίας, όπου αυτές απαιτούνται αθροιστικά. Για τους ανωτέρω ασφαλισμένους που μέχρι και 31.12.2010 έχουν ήδη θεμελιώσει δικαίωμα λήψης μειωμένης σύνταξης λόγω γήρατος, προκειμένου για τη λήψη είτε μειωμένης είτε πλήρους σύνταξης λόγω γήρατος, απαιτούνται τα ισχύοντα μέχρι και 31.12.2010 όρια ηλικίας.

6. Οι αναγνωριζόμενοι χρόνοι, καθώς και ο χρόνος κατά τον οποίο ο ασφαλισμένος έλαβε σύνταξη λόγω αναπηρίας συνυπολογίζονται για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, εφόσον ο ασφαλισμένος έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον 3.600 ημέρες ή δώδεκα (12) έτη πραγματικής ή/και προαιρετικής ασφάλισης. Ο συνολικός χρόνος, ο οποίος, με βάση τα ανωτέρω, συνυπολογίζεται ή αναγνωρίζεται τόσο για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος όσο και για προσαύξηση του ποσού της σύνταξης, δεν μπορεί να υπερβεί τα επτά (7) έτη, συνυπολογιζόμενου σε αυτά και κάθε άλλου χρόνου, πραγματικού ή πλασματικού, που έχει τυχόν αναγνωρισθεί ή αναγνωρίζεται με βάση άλλες διατάξεις ή αποφάσεις διοικητικών συμβουλίων ασφαλιστικών οργανισμών.

Ειδικότερα, ο χρόνος αυτός καθορίζεται κατ' ανώτατο όριο:

α) σε τέσσερα (4) έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν για το έτος 2011,

β) σε πέντε (5) έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν για το έτος 2012,

γ) σε έξι (6) έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν για το έτος 2013 και

δ) σε επτά (7) έτη, για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από το έτος 2014 και εξής.

Το δικαίωμα αναγνώρισης για καθέναν από τους παραπάνω χρόνους ασκείται μόνο σε έναν φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο και σε έναν φορέα επικουρικής ασφάλισης.

7. Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από 1.1.2011 και εφαρμόζεται για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από αυτή την ημερομηνία και εφεξής με βάση τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010. Για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που ισχύουν μέχρι και 31.12.2010, καθώς και για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης από 1.1.2011 και

εφεξής με βάση προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που δεν τροποποιούνται με το άρθρο 10 του ν. 3863/2010, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 2084/1992, όπως αυτό ίσχυε έως την αντικατάστασή του από την παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/ 2010.»

Άρθρο 41

Αναγνώριση χρόνων ειδικών κατηγοριών

1. Ασφαλισμένοι του ΟΑΕΕ δύνανται, μετά από σχετική αίτησή τους, να αναγνωρίσουν ως χρόνο ασφάλισης το χρονικό διάστημα αποδεδειγμένης άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, υπακτέας στα πρώην Ταμεία ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, ΤΣΑ, πριν την εγγραφή στα μητρώα αυτών, για το οποίο δεν είχαν καταβληθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές. Ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε (5) έτη και λαμβάνεται υπόψη τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης λόγω γήρατος.

Δεν δικαιούνται να αναγνωρίσουν το χρόνο αυτόν όσοι ασφαλίστηκαν για το ίδιο διάστημα σε άλλον ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, καθώς και όσοι με δική τους αίτηση έλαβαν εξαίρεση νόμιμα για οποιαδήποτε αιτία από την ασφάλιση του οικείου φορέα (πρώην ΤΕΒΕ, ΤΑΕ, ΤΣΑ) για το διάστημα του οποίου ζητείται η αναγνώριση.

Η εξαγορά του αναγνωριζόμενου χρόνου γίνεται με την καταβολή ασφαλιστικής εισφοράς ίσης με την εισφορά του κλάδου σύνταξης της 5ης ασφαλιστικής κατηγορίας του ΟΑΕΕ, όπως ισχύει κάθε φορά, ή, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου, σε ανώτερη ασφαλιστική κατηγορία.

Το ποσό της εξαγοράς καταβάλλεται είτε εφάπαξ είτε σε ισόποσες διμηνιαίες δόσεις που δεν μπορούν να υπερβαίνουν το ήμισυ του αριθμού των αναγνωριζόμενων μηνών. Για την εξόφληση του ποσού εξαγοράς εφαρμόζεται η νομοθεσία του ΟΑΕΕ για την είσπραξη οφειλόμενων εισφορών και σε κάθε περίπτωση το ποσό της εξαγοράς θα πρέπει να έχει εξοφληθεί κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.

Το ποσό της μηνιαίας σύνταξης προσαυξάνεται, για κάθε έτος χρόνου προ εγγραφής που αναγνωρίζεται, κατά ποσοστό 2% επί του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας, επί της οποίας καταβλήθηκαν οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές, ανεξαρτήτως συνταξιοδοτικού καθεστώτος που επιλέγεται.

Η ισχύς της παραγράφου αυτής αρχίζει από 1.1.2011 και εφαρμόζεται για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης με προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από αυτήν την ημερομηνία και εφεξής, με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3863/2010.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την απόδειξη του χρόνου άσκησης του επαγγέλματος πριν από την εγγραφή στα μητρώα ασφαλισμένων των παραπάνω φορέων, για τον οποίο ζητείται η αναγνώριση, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με τα παραπάνω θέμα.

2. Ασφαλισμένοι του Τομέα Ασφάλισης Ιδιοκτητών, Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του ΕΤΑΠ - ΜΜΕ που έχουν υπαχθεί στην ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα μέχρι 31.12.1992, μπο-